

Katsaus menneeseen, katse tulevaan

TUOMAS- KIRJE

LOKAKUU 2020

Koronakevään
autiudessakin
pulppusi elävä vesi.
Sitä Jeesus tarjoaa
läpi vuoden. Tule
Tuomasmessuun
sammuttamaan jansoi
ja aterioimaan Hänen
kanssaan. Alkajaisiksi
20.9. ja 11.10.

Kannen kuva: Hannu Jukola

Tule laulamaan ja nauttimaan elävästä musiikista.

Kuva: Kalle Mäki

Katsaus menneeseen, katse tulevaan

Pidät kädessäsi Tuomas-kirjettä lokakuu 2020 tai luet sitä Tuomas-messun kotisivulta. Saat lyhyen katsauksen menneeseen, mutta katse on tiukasti tulevassa.

Koronavirus esti Tuomas-messun 30-vuotisjuhluvuoden tapahtumat maaliskuusta lähtien. Ensimmäiseksi vuorossa olleet, pitkälle valmistellut, Lattari-Tuomasmessu ja pääsiäisen 30-vuotisjuhlamessu jäivät pitämättä. Niin keväältä myös Tampereen Kotkien 100-vuotisjuhlamessu, Lasten messu, Tuomasmessu Sanan Suvipäivien yhteydessä ja perinteinen Ilkon juhannusmessu. Syksyämme päässeet aloittamaan Tapahtumien yön messulla, josta kaavailimme uutta juhlamessua. Kasvokkain tapaamista korvattiin digiloikalla.

Koronavirus ei saa meitä myllertämään menneessä. Katseemme on tulevassa. Näillä näkymin vietämme 30-vuotisjuhlamessua vuoden viipeellä pääsiäisenä 2021. Kokoontumisrajoitusta 170 henkeä noudattaen aiomme järjestää sekä 20.9. että 11.10. kaksi noin tunnin mittaista Tuomasmessua kumpanakin päivänä. Nähtäväksi jää, voimmeko pitää syksyn muut messut normaalisti. Toivottavasti korona-aalto ei pyyhkäise aikeitamme toiveiden etäntynnyriin.

1.9. on merkityksellinen tuomaspappien historiassa. Tuolloin Tampereen ev.lut. seurakuntien kehitysjohtaja **Timo Takala**, Tuomas-messun perustajajäsen, ja 26 vuotta tuomaspappina toiminut, jäi eläkkeelle. Myös 4 vuotta viimeksi tuomaspappina toiminut **Katriina Hallikainen** jäi 1.9. osa-aikaeläkkeelle ja

siirtyi perhetyön papiksi. Kummaltakin on oma panoksensa Tuomas-kirjeeseen. Timolta haastattelun muodossa. Katriina evästää meitä etenkin runollaan. Muistamme heidän syvälliset saarnansa ja antaumuksensa palvella usein ja monipuolisesti Tuomas-messun hyväksi, Katriina Tuomas-messun 30-vuotisjuhluvuonna koronaviruksen aiheuttamisesta poikkeusoloissa. Heille molemmille suurkiitos tähänastisesta panoksestaan Tuomas-messun hyväksi. Eläke tai osa-aikaeläke, tuomashenki elää heissä voimakkaana.

Emme toki jääneet ilman tuomaspappia, vaan ensi kertaa Tuomas-messun historiassa meillä on 1.9. lähtien tuomaspappipari: Tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntapastori **Tiina Mononen** ja yhteisen kasvatuksen johtava pappi **Mikko Wirtanen**. Toivotamme heidät lämpimästi tervetulleiksi koronaviruksen sallimissa rajoissa. Rukousta heidän puolestaan ei koronavirukseen voi estää. Heidä haastateltiin Tuomas-kirjeeseen.

Taloudellisen niukkuuden myötä ideoitiiin ja toteutettiin myytävää juhluvuoden kunniaksi tarjottavaksi messujen yhteydessä. Koronavirus esti messut. Mutta toimettomiksi ei jääty: nettiin perustettiin Tuomaskauppa. Tuomas-kirjeessä on totutusti myös tapahtumakalenteri.

Jumala lupaa meille, että vaikka kulkisimme pimeässä laaksossa, meidän ei tarvitse pelätä mitään. Tähän luottaen selviämme kyllä koronasumussa vaeltamisestakin – ehkä aiempaa kestävämpinä.

*Risto Moisio
Tuomas-kirjeen kokoaja*

Vapaaherra Timo Takalan mietteitä

Timo, jäit eläkkeelle 1.9.2020. Kerro, mistä papinurasi alkoi ja mihin tehtäviin se vei sinut.

– Olin seurakuntapappina Hämeenlinnan seurakunnassa 1979–1984 ja Messukylässä Tampereella 1984–1989 – myös kappalaisena. Nuorisotyönjohtajan virassa Tampereella olin vuosina 1989–2001. Toki lukuvuoden 1998–1999 olin opettajana diakonia-ammattikorkeakoulussa Helsingissä. Vuodesta 2001 alkaen olen ollut keskusrekisterinjohtajana, yhteisen seurakuntatyön johtajana, kehitysjohtajana ja välivaiheena vt. hallintojohtajana. Merkittävimpiin kokemuksiini kuului toimiminen Tampereen Tuomasmessun pappina messun syntymästä lähtien vuoteen 2016 asti. Papiksi opiskelu ei ollut minulle itsensänselvyyttä. Muita vaihtoehtoja olivat teknillinen korkeakoulu tai matematiikan opiskelu. Niin kuitenkin kävi, että tämä tie vei mennessään.

Paavali kehottaa meitä olemaan mukautumatta tämän maailman mukaan. Miltä osin näin yhä pitää olla, miltä osin mukautuminen on välttämätöntä? Eli mikä papin työssä tulee olla muuttumatonta, mikä saa muuttua ja miten?

– Jos katsoo luterilaisen kirkon toimintaa Suomessa vaikkapa 1700-luvulla,

Kuva: Juhana-Pekka Kallonen

Näin lähdetään eläkkeelle. Timo Takala läksiäisissään 27. elokuuta 2020.

1800-luvulla tai viime vuosisadalla, huomaa helposti muutoksen suuruuden. Kaikkien asioiden suhteen ei tarvitse mennä niinkään kauas. Menneisyyttä on syytä arvostaa, mutta samalla siitä ja matkan varrella tehdyistä virheistä pitää oppia. Kirkon riski on aina ollut siinä, että evankeliumin ydin sekoittuu kullekin ajalle ominaisiin tulkintoihin ja mielipiteisiin. Jumalallisen totuutena on tur-

han usein puolustettu sellaistaakin, mikä ei sitä todellakaan ole. Tätä on syytä jatkossa välttää.

”Ainoa tärkeä on rakkautena vaikuttava usko.” Tätä Paavali alleviivaa galatalaiskirjeessä. Silloin käsillä olleesta tilanteesta kinattiin ympärileikkauksesta, joka kysymyksenä on lakannut olemasta jo ajat sitten. Myös tänä päivänä kannattaa keskittyä oleelliseen. ”Vapauteen Kristus meidät vapautti.” Myös kirkossa kannattaa pitää ikkunat auki, ettei sisäilma ummehdu. Rakkaus on kieli, jota kaikki ymmärtävät. Meitä eivät yhdistä samanlaiset mielipiteet vaan halu seurata Kristusta. Vastauksella on merkitystä vain, jos kysymys on oikea. Kristillinen kirkko ja kristityt eivät voi pysähtyä paikoilleen. Tie on kulkemista varten. Raamatun alkuperäisana ”metanoia” tarkoittaa kääntymystä, parannusta ja mielen perustavaa muuttumista. Mielen muuttuminen on oikeaa kääntymystä, joka ei tule valmiiksi kerralla eikä kahdellakaan. Kristityn katse on tulevassa.

Kutsussasi läksiäisjuhlaasi kerroit tehneesi merkityksellistä työtä hyvien työtovereiden kanssa. Voisitko kuvata tuota merkityksellisyyttä?

– Rakkautena vaikuttava usko vahvistaa avun, tuen ja turvan välittymistä arkeen. Niille on kaiken tämän muutoksen ja epävarmuuden keskellä yhä kasvavaa kysyntää. Merkityksellisyyttä on se, että ihminen itse kokee saaneensa kirkolta hyvää. Sitä, onko tämä toteutunut vai ei, ei voi kukaan päättää toisen puolesta. Siksi tamperelaisten kovin monen-

laisilla tarpeilla ja odotuksilla tulee olla vaikutusta tapaamme toimia. Pitää olla aidosti kiinnostunut ihmisten arjesta. Merkityksellisyys on myös vuorovai- kuteista. ”Saaja auttaa antajaa, sairas terveen parantaa.” Hyvillä työtovereilla ymmärrän paitsi palkattuja työntekijöitä myös laajaa ja motivoitunutta vapaaehtoisten joukkoa.

Papin työ seurakuntalaisten kohtamisessa on paljon ihmissuhdetyötä. Mitä kohokohtia siihen on sisällynyt?

– Ehkä eniten olen oppinut ihmisiltä, jotka eivät ajattele kaikista asioista kansani samalla tavalla. Se tekee aidosti uteliaaksi. Meistä jokaisesta tuntuu hyvältä se, jos joku on tunkeilematta kiinnostunut siitä, mitä kuuluu. Olen varmaan tätä nykyä

eri mieltä myös aiemman itseni kanssa joistakin asioista, joista minulla saattoi olla vankkakin näkemys vaikkapa papin urani alkuaikoina. Avoimuus uudelleen arvioinnille on auttanut säilyttämään ytimen. Avoin ja rehellinen vuorovai- kutus on aina ollut kohokohta. Jumalan ihmistä suuremman Siunauksen välittymisessä ei kukaan meistä voi olla enempää kuin välikappale.

Olet toiminut pitkään Tampereen seurakuntien hallinnossa muun muassa kehitysohjohtajana. Millaiseksi näet seurakuntien tulevaisuuden? Mitä tulisi tehdä, jotta seurakuntalaiset kokisivat seurakunnan omakseen ja haluaisivat olla aktiivisesti mukana sen toiminnassa? Miten parhaiten tavoittaa heidät?

– Haluamme yhdessä toimia sen toteutumiseksi, että tamperelaisen on mahdollista olla kristitty itselleen merkityksellisellä tavalla. Kirkkoon kuuluminen on yhä selvemmin tietoinen ratkaisu. Meidän pitää rohkeasti puolustaa tilaa erilaiselle jäsenyydelle.

Samalla on hyvä muistaa, että myös täällä hetkellä kirkkoon kuulumattomista monet näkevät seurakunnassa paljon hyvää. Usein eniten kivittää kokemus siitä, ettei erilaisuudelle ole riittävästi tilaa. Ymmärrän tämän oikein hyvin. Rohkeita erilaisuuden tilanraivaajia tarvitaan myös jatkossa. Kirkolla on hyvä tulevaisuus, kun se ei riitele vaan rakastaa. Rohkeus ja ilo synnyttävät toivoa ja uskoa tulevaisuuteen. Silloin vahvistuu kirkko, joka on kiinnostava eikä kangistunut. Paljon riippuu meistä.

Virkaurasi ohella sinut tunnetaan yhtenä Tampereen Tuomasmessun perustajajäsenenä ja sitä monin tavoin palvelleena yli 30 vuoden ajan. Mitä se on antanut sinulle?

– Tuomasmessu on ollut ja tulee jatkossakin olemaan messuyhteisöni. Merkittävintä on osallisuus yhteisöstä. Tärkeintä ei ole se, kuka toimii, on äänessä tai näkyvillä. Yhteisössä ei korostu rakenteet tai asema. Siinä korostuu tekemisen ja vuorovaikutuksen kautta vahvistuva arvostus ja luottamus toisiinsa ihmisiin ja Jumalaan. Tuomasmessussa ja -yhteisössä olen saanut tutustua erilaisiin ja kiinnostaviin ihmisiin, joilta olen oppinut tavattoman paljon. Vähän kummallistakin on se, että en oikeas-

“Kirkolla on hyvä tulevaisuus, kun se ei riitele vaan rakastaa.”

taan osaa ajatella messuun osallistumista tehtävien kautta. Osallistuminen on merkittävää siitä riippumatta, sisältääkö se perinteistä tehtävää. Ajattelen, että avoin ja tilaa antava hymy ja kunnioittava kohtaaminen on mahdollinen

tehtävä myös minulle jokaisessa messussa. Mutta sekään ei ole pakko. Silloinkin voi tulla, kun ei ole voimia yhtään mihinkään.

Tuomasmessun alkuaikoina vapaaehtoiset olivat paljolti työikäisiä, nyt aktiivisimmat ovat ehtineet siviilityöstä eläkkeelle paljon ennen sinua. Mikä on johtanut tähän? Työelämän hektisyyskö?

– Jokainen ikä on hyvä ikä. Parhaimmillaan myös Tuomasmessu on eri-ikäisten ja muutenkin erilaisten ihmisten yhteinen paikka. Tehdään yhdessä tilaa myös meitä nuoremmille olla mukana. Se voi toteuta vain, jos heille annetaan aito mahdollisuus toimia omilla vahvuuksillaan. Jokainen meistä on vanhempi kuin ennen eikä se ole kenenkään vika. Parhaimmillaan messu voi olla virkistävä vastapaino yhtä hyvin hektisyydelle kuin yksinäisyydelle.

Hektistä tai ei, jätät työelämän, jonka eri tehtävistä olet ollut innostunut. Kerroit kutsussa odottavasi eläkekaakin innostuneena. Mitä mielikuvia innostavasta eläkeajasta sinulla on?

– Suunnistan innostuneen uteliaana kohti uudenlaista elämänvaihetta. Per-

heelle ja ystäville jää aikaa ja voimia enemmän. Mielessä on monia kiinnostavia puuhailua odottavia asioita, joihin aion tarttua ihan sellaisella rytmillä kuin hyvältä tuntuu. Ihmisen perimmäinen arvo sen kummemmin töissä kuin eläkkeelläkään ei ole suorittamisessa. Kellottomat aamut innostavat tässä iässä ja elämänvaiheessa kovasti. Kaiken epä-

varmuudenkin keskellä tulevaisuus kiinnostaa; se on paras suunta.

Kiitos Timo. Lähetämme sinut eläkkeelle hyvillä mielin, koska kellottomina aamuinakin mottosi on: ”Tuomasmessu on ollut ja tulee jatkossakin olemaan messuyhteisöni.”

Rakas Tuomaskansa

Tehtävät vaihtuvat, tie pysyy. Matka jatkuu, polku kantaa.

On aika vaihtaa tehtäviä ja tekijöitä. Itse siirryn seurakunnan perhetyöhön ja harjoittelen osittaisella eläkkeellä oloa. Uusina tuomaspappeina jatkavat seurakuntapastori **Tiina Mononen** ja kasvatuksen johtava pastori **Mikko Wirtanen**. Ottakaa heidät rakkaasti vastaan. Tuomasmessulle ja kaikille teille toivon Hyvän Jumalan siunausta, kristityn toivon vahvistumista ja kärsivällisyyttä, näiden edelleen poikkeuksellisten korona-aikojen keskellä.

Tuomaspappina ollessani, minulla ei aina ollut messussa mitään erityistä tehtävää. Istuin silloin usein kirkon takaosassa ja katselin rukouksissani teitä. Siitä syntyivät alla olevan runon *Katselen kirkkokansaa* säkeet. Ajattelen kiitollisena teitä kaikkia - ja juuri sinua. Olkaa siunatut!

Katriina Hallikainen,
Tuomaspappi 2016–2020.

Katselen kirkkokansaa

Katselen kirkkokansaa.
Sileää nuorta, uurteista vanhaa.
Penkki penkiltä kohtalot monet.
Salaiset murheet tai ilon ovet.

Näen Marian juurella ristin.
Sielussaan miekka ja pistin.
Mutta haudalla vain käärinliinat.
Ovat loppuneet poikasi piinat!

Kuuluu pelon ja epäilyn ääni,
jo Tuomaskin katseensa käänsi.
Näin Herramme armahtaa yhä.
Kohtaamishetki on pyhä.

Pietari, kuinka se meni?
Valheiden kipeä peli.
Vain rakkaus häpeän voittaa,
kun tehtävä uusi koittaa.

Emmauksen tiellä nuo kaksi,
joiden usko käynyt mahdottomaksi.
Niin murrettu leipä ja viini
ovat toivon ja siunauksen piiri.

Kuljemme mukana kaikki.
Tuomo, Pekka ja Maikki.
Tulemme matkojen takaa.
Taakkamme voimme taas jakaa.

Auta siis jättämään haavat.
Särkyneet kuulla saavat:
Herramme elää, luo uutta
avaraa mahdollisuutta.

Holveihin aukeaa aamu.
Poissa on kuoleman haamu.
Levällään kivet ja lukot.
Vaienneet tuomion kukot.

Kirkkopuiston tuuli – humise, laula!
Ilosta lintu – sirkuta, naura!
Lennä jo korkeuksiin, lennä.
Kaikkialle on kutsu mennä.

Katselen kirkkokansaa.
Sileää nuorta, uurteista vanhaa.
Siunaa horjuva lauma Herran.
Vie hellästi kotiin kerran.

Katriina Hallikainen

Uudet tuomaspapit esittäytyvät

**Tiina Mononen, lämpimästi terve-
tuloa tuomaspapiksemme 1.9.2020
lähtien. Kerro lyhyesti, mistä tulet ja
mitä olet tehnyt tähän mennessä.**

– Kiitoksia Risto! Olen kotoisin Kuopiosta ja opiskellut Joensuussa. Olen siis rempseä savo-karjalainen ja kuulemma kova puhumaan. Tampereelle olen muuttanut 2015 valmistumiseni jälkeen ja papispivihkimyksen sain 2016 Harjun seurakuntaan. Toimin Harjussa diakoniapapin sijaisena ja sieltä siirryin Tuomiokirkkoseurakuntaan, jossa olen tehnyt erinäisiä sijaisuuksia vuodesta 2017 alkaen. Olen viihtynyt Tampereella todella hyvin.

**Onko Tuomasmessu sinulle tuttu
ennestään?**

– Tuomasmessu on minulle osittain tuttu ja osittain vieras. Olen ollut mukana osallistumassa ja toteuttamassa Tuomasmessua niin Tampereella kuin aikanaan seurakuntanuorena Kuopiossa. Kuitenkin siinä on minulle vielä paljon uutta opittavaa ja ihmeteltävää!

**Olet siis aiemmin ollut toteuttamassa
Tuomasmessua. Mikä siinä kiehtoi,
minkä pitäisi säilyä ja mikä kaipaasi
kehittämistä yhteiskunnan muuttuessa?**

**”On tärkeää, että
messun syvin
olemus ja sen
yhteisöllisyys
säilyy.”**

– Mielestäni Tuomasmessussa on paljon hyvää. Kertooohan siitä jo se, kuinka paljon messussa on kävijöitä ja se, kuinka omistautuneita vapaaehtoiset ovat Tuomasmessulle ja Tuomas-yhteisölle. Erityisesti musiikki, rukoukset ja yhteisöllisyys puhuttelevat minua Tuomasmessussa. Ja se, että vaikka messuissa on omat pysyvät osansa, ne ovat silti aina tekijöidensä näköisiä.

On tärkeää, että messun syvin olemus ja sen yhteisöllisyys säilyy. Ajan hermolla pysyminen on olennaista ja se, että ollaan osa myös ympäröivää yhteiskuntaa. Poikkeusoloissa ja tilanteiden muuttuessa on hyvä osata toimia nopeastikin ja mukautua uusiin käytänteisiin, kuten Tuomas-yhteisö onkin onnistunut tekemään. On tärkeää, että Tuomasmessu ja Tuomas-yhteisö säilyvät avoimina ja avarina. Paikkoina, jonne eksyvä ja kyseleväkin uskaltaa tulla.

**Millaiseksi miellät tuomaspapin
tehtävän?**

– Tuomaspapin tehtävä on minulle uusi ja jännittävä. Odotan innolla, mitä kaikkea se tuokaan mukanaan! Tuomas-pappina tehtäväni on olla tuomaiden tukena, vastata messun taloudesta sekä yhdessä vastuuryhmän kanssa suun-

nitella ja koordinoida sekä toteuttaa Tuomasmessu-toimintaa. Toivon, että osaan olla läsnä ja lähellä. Saa tulla nykäsämään hihasta tai laittaa viestiä jos on kysyttävää tai kerrottavaa! Jos en osaa vastata, niin etsitään vastausta yhdessä. Tai konsultoidaan Mikkoa.

Aiemmat tuomaspapit ovat toimineet ilman työparia. Työparinasi ja tukenasi on yhteisen kasvatuksen johtava pappi Mikko Wirtanen. Millaiseksi koet tämän ratkaisun?

– Mielestäni on todella hieno juttu, että Mikko on työparinani ja tukenani, iloitsen hänestä suuresti! On aina helpompaa tehdä työtä, kun vierellä on osaava kollega! Varsinainen vastuu tuomaspappin työstä on minulla, sillä Mikolla on jo paljon työtä johtavana kasvatuksen pappina, mutta hänen apunsa on ja tulee olemaan korvaamatonta!

Tuomaille yhteisöllisyys on ollut elämän suola. Tuomasmessun lisäksi on ollut paljon oheistoimintaa, helminä hengellisesti rakentavat retket kotimaahan ja ulkomaille. Miten toteuttaa Tuomas-yhteisön yhteisöllisyyttä yhä hektisemmässä ja projektimaisemmassa yhteiskunnassa?

– Mielestäni Tuomas-yhteisö antaa loistavan mahdollisuuden osallistumiseen myös heille, jotka haluavat osallistua, mutta eivät pysty sitoutumaan pitkäksi aikaa. Jokainen messu on omanlaisensa projektinsa ja on mahdollista sitoutua vaan yhteen messuun kerrallaan!

Toisaalta on myös mahdollisuus olla mukana monessa ja pidemmällä jännteel-

Kuva: Kalle Mäki

Uusi tuomaspappimme Tiina Mononen.

lä. Kaikki tekijät ja osallistujat ovat yhtä arvokkaita. On ihanaa, että uudet ja vanhat tekijät voivat tehdä yhteistyötä ja tukea toisiaan. Jokaiselle löytyy varmasti oma paikkansa ja mahdollisuus mukana olemiseen sille intensiteetillä, jolla se on itselle sopivaa.

Etänä läsnä olemisen mahdollisuus on nykyisessä tilanteessa muuttunut entistä tärkeämmäksi ja onkin hienoa että näitä mahdollisuuksia on ja niitä jatkuvasti kehitetään.

On lohdullista tietää, ettei kukaan meistä ole tekemässä tätä yksin. Olemme toinen toistemme tukena ja tietenkin Suuremman suojassa.

Kiitos Tiina. Jos koronavirus suo, ha-laamme sinut tervetulleeksi. Ainakin etähalataan!

Mikko Wirtanen, yhteisen kasvatuksen johtava pappi, lämpimästi tervetuloa tuomaspappimme Tiina Monosen työpariksi 1.9.2020 lähtien. Kerro lyhyesti, mistä tulet ja mitä olet tehnyt tähän mennessä.

– Kiitos, Risto. Aloitin työni Tampereen seurakunnissa tammikuussa 2019 yhteisen kasvatuksen johtavana pappina ja muutin Kymenlaaksosta tänne Pirkanmaalle. Sitä ennen olin seurakuntapappina Kouvolassa vuodesta 2006. Aika on kulunut tamperelaisen kasvatuksen laajaan kenttään ja tekijöihin tutustuessa ja perehtyessä, oman yksikön ihmisiin, talouteen ja hallintoon syventyessä, rippikoulujen organisoimisessa ja uuden ilmoittautumisjärjestelmän käyttöönotossa sekä korona-ajan turvallisuusohjeita kirjoittaessa. Juuri äsken saimme ensi vuoden rippikouluksien valmiiksi.

Onko Tuomasmessu sinulle tuttu ennestään?

– On. Opiskeluaikana osallistuin Helsingin Tuomasmessuihin. Kävin valkopukuisten koulutuksen ja toimin ehtoollisavustajana säännöllisesti. Olin muistaakseni kerran messun esirukousjohtajana taikka juontajana. Tampereella olen käynyt myös Tuomasmessuissa ja ollut muutaman kerran liturginakin.

Olet siis aiemmin ollut toteuttamassa Tuomasmessua. Mikä siinä kiehtoi, minkä pitäisi säilyä ja mikä kaipaasi kehittämistä yhteiskunnan muuttuessa?

– Tuomasmessussa on elämää ja liikettä
– nähtävää, kuultavaa ja tehtävää. Litur-

gia on rikas ja dynaaminen, jossa kirkkokansa on mukana. Leirimessut farkuissa ja hupparissa ovat perustyötäni mutta rakastan myös korkeampaa liturgista toteutusta. Messulaulut ovat minulle tuttuja, ja rakkaat virretkin mahtuvat mukaan. Elämän maun, yhdessä tekemisen sekä etsivän ja kyselevän tuomaan asenteen täytyy säilyä. Tulevaisuudessa on huolehdittava siitä, että Tuomasmessu elää ajassaan ja ympäröivässä yhteisössään sekä säilyy avoimena kutsuna yhteiseen uskon juhlaan ja vielä yhteisöllisenä vastakulttuurina vieraantumiselle, yksinäisyydelle ja ulkopuolisuudelle.

Yhteisen kasvatuksen johtavana pappina olet tekemisissä nuorten kanssa. Miten motivoida nuoria Tuomasmessuun penkkiin ja tehtäviin meidän harmaantuneiden oheen ja jatkajiksi?

– Jokainen valitsee toki oman messunsa ja yhteisönsä. Nuoria on hyvä kutsua mukaan, antaa reilusti vastuuta ja varjella pitkiltä kokouksilta. Nuoret ovat nopeita, taitavia ja omatoimisia. Tuomasmessun on hyvä tehdä yhteistyötä rippikoulujen, nuorten vaikuttajaryhmän ja oppilaitosyhteistyön tiimin kanssa – ja olla aktiivinen somessa, varsinkin Instagramissa. Ja sitten messun sisällön ja kielen pitää olla ymmärrettävää, mielekästä, ajankohtaista, puhuttelevaa, kutsuvaa, rohkaisevaa, hyväksyvää, tilaa antavaa ja uudelle avointa.

”Kaikkea saa tehdä. Kaikkea pitää tehdä. Kaikkia ovia pitää tempoa, kaikkia kuita kurkotella. On vain yksi ehto, elinehto: Värisevää sielua ei saa tallata.”

– Tommy Tabermann

Millaiseksi miellät tehtäväsi Tiinan tukena?

– Tiina on tuomaspappi, ja minä ajattelin olla tuomasapupappi. Olen kyllä aika näppärä hallinnossa ja talousarvioissa sekä liturgian teologiassa. Tukena, turvana, keskustelukumppanina, varaventiilinä ja vaikka oikolukijana. Me pastorit olemme toisinaan kovin ehtiviä, mutta kahdessa paikassa yhtä aikaa olemisen lahjaa meille ei ole annettu, joten on hyvä olla toinen.

Tuomaille yhteisöllisyys on ollut elämän suola. Tuomasmessun lisäksi on ollut paljon oheistoimintaa, helminä hengellisesti rakentavat retket kotimaahan ja ulkomaille. Miten toteuttaa Tuomas-yhteisön yhteisöllisyyttä yhä hektisemmässä ja projektimaisemmassa yhteiskunnassa?

– Yhteisön täytyy yhtäältä edellyttää sitoutumista. Sehän on myös lahja: kun yhteen sitoutuu, niin vapautuu kaikista muista. Kun on luvannut olla jossain, niin kaikesta muusta voi kätevästi kieltäytyä. Mutta toisaalta sitoutumisen ei pidä sitoa niin, ettei saa hengitettyä tai niin että koko ajan joku nykii köydestä. Pitää voida sitoutua vain hetkeksi. On parempi sanoa jonkin aikaa poissaolleelle, että on mukava taas nähdä kuin että kysyisi, missäs olet ollut, kun ei ole näkynyt. Korona-aika on opettanut, miten ihan hyvin voi olla hengessä tai verkossa mukana, vaikka olisi fyysisesti etäällä. Tätä etäältä läsnä olemista täytyy lisätä ja kehittää.

Richard Rohrilta muistaakseni luin, että yhteisöllä on kolme rakkauden

Kuva: Juha-Pekka Aaltonen

Tuomasapupappimme Mikko Wirtanen.

suuntaa ja virtaa, jotka pitävät yhteisön elossa. Ensimmäinen on rakkaus Kristukselta yhteisölle. Toinen on rakkaus yhteisön sisällä. Ja kolmas on rakkaus yhteisöstä ulospäin ympäröivään maailmaan. Eri ihmisille näillä on erilainen painoarvo, mutta jos kaikki ovat kunnossa, moni löytää oman virtansa, joka ravitsee ja jolla voi palvella toisia. Eri-laisten mukana olemisen motivaatioiden arvoja ei pidä vertailla.

Kiitos Mikko. Jos koronavirus suo, halaamme sinut tervetulleeksi.

– Ainahan voi laittaa kertakäyttösedekin etupuolelle ja hupun kasvojen yli, niin voi halata turvallisesti.

*Tiinaa ja Mikkoa haastatteli
Risto Moisio*

Digiloikka

Pääsiäisen messu pidettiin alle kymmenen hengen voimin ja striimattiin nettiin. Kaksi Tuomas-iltaa toteutettiin Teams-sovellusta käyttäen, samoin vastuuryhmän kokoukset. Loikittiin hieman ontuen. Kuitenkin päästiin yliastumatta loppuun asti niin Tuomas-illoissa kuin kokouksissa. Kiitos pikavalmennuksesta huolehtineelle **Anne Karholalle** ja tekniikasta hänelle ja **Anne Vehmakselle**.

Anne Karhola:

Minusta oli hienoa tässä digiloikassa se, että ihmiset olivat ennakkoluulottomia ja lähtivät mukaan tähän loikkaan. Meitä oli loikkaamassa monen ikäisiä ja monenlaisia laitteita, mutta aina löydettiin ratkaisuja eteen tuleviin pulmiin.

Monelle loikkakynnyksen ylittäminen oli varmasti tärkeää monellakin tavalla. Helposti ihmiset oppivat tämänkin tavan toimia ja tulevaisuudessa tulemme toteuttamaan tapahtumia hybridi-tapahtumina, jolloin paikan päällä on osa joukosta ja osa mukana etäyhteydellä. Näin mukaan pääsevät myös ne henkilöt, joiden lähiosallistuminen ei ole mahdollista. Saimme keväällä myös uusia Tuomasilta-osallistujia mukaan, kun oli mahdollista osallistua etänä. Tämänkin asia koitui siis lopulta hyväksi, vaikka aluksi se tuntui vain haittatekijältä.

Anne Vehmas:

Koronan vuoksi ei voitu kokoontua Tuomas-iltoihinkaan, mutta jotain toimintaa kuitenkin kaivattiin. Päädyimme kokeilemaan Tuomas-iltojen järjestämistä netin kautta TEAMS-palaverina. Varsinkin ensimmäisellä kerralla tuli eteen monenlaista teknistä hankaluutta, mutta yhteistyöllä ne saatiin ratkaistua ja opittiin uusia toimintatapoja. Mitäs siitä, että yhden osallistujan kuva oli kyljellään, oleellisinta oli, että kaikki kuulivat ja näkivät – että yhteys toimi. Yhteys olikin se suurin anti. Saimme yhdessä laulaa Tuomas-lauluja, rukoilla ja keskustella alustuksen teemoista. Osallistujia oli suunnilleen saman verran kuin syksyläkin oli ollut. Myönteisenä bonuksena mukaan saatiin uusiakin osallistujia. Nettitapaamiseen voi osallistua kesämökiltä ja autostakin. Muutenkin kynnys voi olla matalampi kuin livetapaamisessa. Jatkossakin haluamme tarjota mahdollisuutta osallistua myös etäyhteydellä.

Tule Tuomaskauppaan!

Tampereen Tuomasmessu perusti juhluvuoden kunniaksi nettikaupan, jossa on myynnissä pieni valikoima tuotteita. Tuotteet, tilausohjeet ja tilauslomake ovat osoitteessa www.tampereentuomasmessu.fi/sivustot/tuomasmessu/tuomaskauppa

- Juhlavuotta varten on teetetty erä kotimaisia, **lasisia tuomasristejä**, väreinä punainen, vihreä ja lasinvärinen kirkas. Värillisissä koruissa on nauha, kirkkaassa hopeoitu ketju.

- Myynnissä on **matkatriptyykejä**, joissa on taiteilija Annukka Laineen maalaukset. Ikoneja on kolmella eri tekstillä, mutta kaikissa on sama kuva. Näitä voi postittaa ystäville tervehdyksenä.

- Postimerkiksi on tarjolla **Kristus-postimerkki**, joka vastaa alimman painoluokan kirjemerkkiä. Myynnissä on myös Ylösnousemus-kortti, jossa on kuva tuomaille rakkaasta taideteoksesta, joka riippuu Aleksanterin kirkon kryptan aulassa.

- **Elämän makuinen messu -kirja** on edelleen ajankohtainen kuvaus Tampereen Tuomasmessun kahdesta ensimmäisestä vuosikymmenestä. Myynnissä on myös Avoimen kirkon 10-vuotisjulkaisu; avoimen kirkon toiminnan aloittamisessa tuomasmessulaiset olivat keskeisiä tekijöinä.

Jatkuu seuraavalla sivulla

- Myynnissä on myös **lohtuhuiveja**, jotka on neulottu joko Novitan Venla-langasta tai Pirkanmaan kotityön Kirjo-Pirkka -langasta. Värivalikoima vaihtelee.

Tuotteita on myynnissä myös messupäivinä pääeteisessä. Jos korona joskus hellittää, myynti on myös teejatkoilla kryptassa. *Tule myymälään!*

Teksti: Kaija Jääskeläinen. Kuvat: Kalle Mäki

Tuomas-kirjeen kokosi Risto Moisio, taittoi Valpuri Tauriainen ja painoi Grano Tampere. Kuvat: Juha-Pekka Aaltonen, Aava Anttinen, Hannu Jukola, Anne Karhola, Kalle Mäki ja Anne Vehmas.

Tapahtumakalenteri

Jos Jumala suo eikä koronavirus estä, syksyn Tuomasmessut sunnuntaisin Aleksanterin kirkossa ja niiden palaute-keskustelut Tuomasjatkot järjestetään Seurakuntien talon Suurella sydämellä -kubilla, Näsilinnankatu 26, seuraavasti ainakin vuoden 2020 loppuun asti.

Tuomasmessu 20.9. ja 11.10. klo 16 ja 18, Tuomasjatkot 21.9. ja 12.10 klo 17. Näissä messuissa on 170 hengen osallistumisrajoitus. Siksi kaksi ty pistettyä messua samana päivänä. Muista myös koronasuositukset käsihygieniasta, turvaväleistä ja maskeista varsinkin, jos toinen aalto toteutuu. Kuuntele messu Pispalan Radiosta 99,5 FM tai netistä, jos sairastat tai epäilet saaneesi koronaviruksen oireita. Sekä klo 16 että 18 messut radioidaan.

Koronaviruksen salliessa Tuomasmessu 8.11. ja 29.11. klo 17 ja Tuomasjatkot 9.11. ja 30.11. klo 17. Uudenvuodenaaton Tuomasmessu **torstaina 31.12. klo 20.** Sen ja tammikuun 2021 messun tuomasjatkot pidetään vasta tammikuussa. Huomaa vaihtelevat aloitusajat. Koronasuositukset estänevät teejatkosten pitämisen. Pyhäkoulu Kryptassa voitaneen pitää. Tuomaskauppa toimii messujen yhteydessä, netissä muulloinkin.

Tuomas-illat

Tuomasillat jatkuvat syksyllä 2020 maanantaisin Aleksanterin kirkon kryptassa klo 18–20 teemalla **Tuomaat muutoksesa – nyt on otollinen aika!**

5.10. Kirkko muuttuu – muuttuuko seurakuntalainen?

Kirkko muutoksessa ja seurakuntalaisen asema. **Timo Takala**

2.11. Minä muutun – muututko sinä?

Henkilökohtainen muutos ja valinnat.

Tiina Mononen

23.11. Maailma muuttuu – muutumme ko me? Megatrendit maailmalla – vaikuttavatko ne tuomasmessuunkin?

Mikko Wirtanen

Keskustelemme ajankohtaisista muutoksista ja pohdimme sitä, mikä muuttuu ja mikä on pysyvää. Tervetuloa kuulemaan, keskustelemaan, laulamaan, rukoilemaan ja kokemaan yhteyttä! Yhteys myös etänä Teams-sovelluksella.

Kiitosjuhla

Juhlavuoden kiitosjuhla Aleksanterin kirkossa 25.10. klo 17 kohokohtanaan yli 800 laulua tehneen Jukka Salmisen Elämänsäkaarikonsertti. Näin hän kuvaa sitä: ”Kuljemme lauluin ja tarinoin sisäistä ja ulkoista pyhiinvaellustamme. Pohdimme, mitä on kasvaa itsensä mittaiseksi ja saada se riittämään.” 170 hengen osallistumisrajoitus lienee tuolloin voimassa.

Tuomasjamit

Tuomasjameja ei järjestetä syksyllä 2020 koronaviruksen vuoksi. Kevätkaudella 2021 on tarkoitus aloittaa ne, jos tilanne sallii sen.

Palautusosoite:
Risto Moisio
Iivantamäenkatu 16
33700 Tampere

Kirkkokansaa Tuomasmessussa

Poikkeusoloissa...

...toivottavasti uudelleen näin.